

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 20 października 2021 r.

Pozycja 133

POSTANOWIENIE

z dnia 23 lipca 2021 r.

Sygn. akt Ts 23/21

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Piotrowicz,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej R.T. w sprawie zgodności:

art. 500 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30, ze zm.), z art. 42 ust. 2 i art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 26 stycznia 2021 r. (data nadania) R.T. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu, wystąpił z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego.

Skarżący odbywa karę pozbawienia wolności na podstawie wyroków nakazowych wydanych wobec niego w postępowaniu karnym. Według informacji podanych przez skarżącego – we wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu – dwa prawomocne wyroki miały zostać wydane wobec niego przez Sąd Rejonowy P. w sprawach o sygnaturach [...], a nieprawomocny wyrok w sprawie o sygnaturze [...], toczącej się przed Sądem Rejonowym dla S.

Zarządzeniem z 26 lutego 2021 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 9 marca 2021 r.) Prezes Trybunału Konstytucyjnego, na podstawie art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393), wezwał skarżącego do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej poprzez: 1) wskazanie ostatecznego rozstrzygnięcia, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o wolnościach lub prawach albo obowiązkach skarżącego, w którym to orzeczeniu zakwestionowany w skardze art. 500 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30, ze zm.) był jego podstawą i w stosunku do którego skarżący domaga się stwierdzenia niezgodności z Konstytucją; 2) doręczenie odpisów lub poświadczonych za zgodność z oryginałem wraz z ich czterema kopiami: a) wyroku, decyzji lub innego rozstrzygnięcia,

wskazanego zgodnie z punktem 1 niniejszego zarządzenia, b) wyroków, decyzji lub innych rozstrzygnięć potwierdzających wyczerpanie drogi prawnej, o której mowa w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK; 3) podanie i udokumentowanie daty (tj. poświadczonej koperty wraz z monitoringiem przesyłki Poczty Polskiej lub potwierdzenia odbioru przesyłki): a) doręczenia skarżącemu rozstrzygnięcia, które zostanie wskazane zgodnie z punktem 1 zarządzenia, b) złożenia przez skarżącego wniosku do sądu rejonowego swego miejsca zamieszkania o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, c) doręczenia adwokatowi zarządzenia Sądu Rejonowego w L. z 20 października 2020 r. o wyznaczeniu go pełnomocnikiem; 4) poinformowanie, czy od rozstrzygnięcia, wskazanego zgodnie z punktem 1 zarządzenia, został wniesiony nadzwyczajny środek zaskarżenia.

Pełnomocnik skarżącego odniósł się do zarządzenia w piśmie z 16 marca 2021 r. (data nadania).

Zgodnie z wniesioną skargą, zakwestionowana regulacja narusza prawo do obrony na każdym etapie postępowania karnego (art. 42 ust. 2 Konstytucji) oraz prawo do sprawiedliwego i jawnego procesu (art. 45 ust. 1 Konstytucji).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem rozstrzygnięcia merytorycznego. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań lub jest oczywiście bezzasadna.

2. Po przeprowadzeniu rozpoznania wstępnego przedmiotowej skargi Trybunał Konstytucyjny ustalił, że nie spełnia ona warunków dopuszczenia do rozpoznania merytorycznego z uwagi na nieusunięcie braków formalnych wymienionych w zarządzeniu Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 26 lutego 2021 r.

3. Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji, jednym z podstawowych wymagań dopuszczalności merytorycznego rozpoznania skargi konstytucyjnej jest to, by była ona wniesiona po wydaniu ostatecznego orzeczenia o wolnościach, prawach lub obowiązkach skarżącego określonych w Konstytucji na podstawie przepisu, który został zakwestionowany w skardze. Dlatego w regulacjach u.o.t.p.TK wskazujących przesłanki, jakie powinna spełniać skarga konstytucyjna, przewidziano wymóg określenia kwestionowanego przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o wolnościach lub prawach albo obowiązkach skarżącego określonych w Konstytucji i w stosunku do którego skarżący domaga się stwierdzenia niezgodności z Konstytucją (art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK) oraz obowiązku dołączenia do skargi wyroku, decyzji lub innego rozstrzygnięcia wydanego na podstawie zakwestionowanego przepisu (art. 53 ust. 2 pkt 1 u.o.t.p.TK), jak również wyroków, decyzji lub innych rozstrzygnięć potwierdzających wyczerpanie drogi prawnej, o której mowa w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK (art. 53 ust. 2 pkt 2 u.o.t.p.TK).

4. W związku z powyższym oraz mając na uwadze, że skarga zawierała liczne braki formalne, zarządzeniem Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 26 lutego 2021 r. – na podstawie art. 57 ust. 1 u.o.t.p.TK – skarżący został wezwany m.in.: do wskazania ostatecznego orzeczenia, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie

o jego wolnościach lub prawach albo obowiązkach, którego podstawą był zakwestionowany w skardze art. 500 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30, ze zm.; dalej: k.p.k.) i w stosunku do którego skarżący domaga się stwierdzenia niezgodności z Konstytucją. Skarżący został zobowiązany również do doręczenia odpisów lub poświadczonych za zgodność z oryginałem (wraz z ich czterema kopiami): wyroku, decyzji lub innego rozstrzygnięcia, wskazanego przez niego jako ostateczne orzeczenie oraz wyroków, decyzji lub innych rozstrzygnięć potwierdzających wyczerpanie drogi prawnej, o której mowa w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK.

4.1. W piśmie procesowym z 16 marca 2021 r. pełnomocnik skarżącego odniósł się do zarządzenia. Poinformował, że we wniosku o wyznaczenie pełnomocnika z urzędu, skarżący wskazał, iż został skazany dwoma wyrokami, które są prawomocne i jednym wyrokiem nieprawomocnym. Miały one zostać wydane przez Sąd Rejonowy P. (dalej: Sąd Rejonowy w P.) w sprawach o sygnaturach [...] (wyroki prawomocne) oraz przez Sąd Rejonowy dla S. (dalej: Sąd Rejonowy w S.) w sprawie pod sygnaturą [...] (wyrok nieprawomocny). Pełnomocnik skarżącego zauważył również, że nie posiada odpisów powyższych wyroków. W związku z tym zwrócił się do Trybunału Konstytucyjnego o wystąpienie do Sądów Rejonowych w P. i S. o podanie informacji, czy wskazane powyżej sprawy „dotyczyły oskarżonego R.T. oraz kiedy zapadły w nich wyroki oraz kiedy się uprawomocniły i kiedy zostały doręczone oskarżonemu”.

4.2. W związku z powyższym Trybunał stwierdził, że skarżący nie usunął braków skargi w zakresie określonym w pkt 1 i 2 zarządzenia Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 26 lutego 2021 r. Po pierwsze, wskazane rozstrzygnięcia nie mogą zostać uznane za ostateczne orzeczenia spełniające przesłanki określone w art. 79 ust. 1 Konstytucji. Jak wynika bowiem z informacji – przekazanych przez pełnomocnika skarżącego – nie ma pewności, czy wskazane orzeczenia zostały wydane w sprawie skarżącego i czy mają status orzeczeń prawomocnych. Trybunał zwraca uwagę, że nie można także stwierdzić, czy rozstrzygnięcia te zostały wydane na podstawie zakwestionowanego w skardze art. 500 k.p.k. Po drugie, nie doręczono również odpisu ani poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii któregośkolwiek ze wskazanych orzeczeń, jak również wyroków, decyzji lub innych rozstrzygnięć potwierdzających wyczerpanie drogi prawnej, o której mowa w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK.

5. Zgodnie z art. 53 ust. 1 pkt 5 u.o.t.p.TK skarga konstytucyjna winna zawierać udokumentowanie daty doręczenia ostatecznego orzeczenia wydanego w sprawie objętej wniesioną skargą. Ustawa nie przewiduje wyjątków, na podstawie których skarżący mógłby być zwolniony z tego obowiązku. Wprawdzie ustawa nie określa formy ani rodzaju dowodu, jaki powinien być w tym zakresie przedstawiony, niewątpliwie musi być on wiarygodny, a z jego treści winna jednoznacznie wynikać data otrzymania przez skarżącego ostatecznego orzeczenia. Takim dokumentem jest w szczególności zwrotne potwierdzenie odbioru, które w świetle utrwalonego orzecznictwa jest dokumentem urzędowym, korzystającym z domniemania zgodności z prawdą (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 23 marca 2011 r., sygn. akt V CZ 123/10, Lex nr 785895).

Trybunał Konstytucyjny wskazuje, że brak udokumentowania daty doręczenia ostatecznego rozstrzygnięcia uniemożliwia ustalenie w rozpoznaniu wstępnym, czy skarga została wniesiona w wyznaczonym ustawowo terminie. Art. 53 ust. 1 u.o.t.p.TK stanowi, że obowiązek udokumentowania daty, o której mowa w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK, spoczywa na skarżącym. W celu wykonania zarządzenia w zakresie usunięcia braku dotyczącego udokumentowania daty doręczenia rozstrzygnięcia wskazanego w skardze jako ostateczne

w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji, skarżący mógł przedstawić np. potwierdzoną za zgodność z oryginałem kopię (odpis) potwierdzenia odbioru, odpis wydruku z pocztowego systemu teleinformatycznego albo odpis koperty zaopatrzonej w numer przesyłki z datą stempla pocztowego (por. np. postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 16 października 2019 r., sygn. Ts 232/17).

W odpowiedzi na wezwanie do usunięcia braku formalnego określonego w punkcie 3a zarządzenia Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 26 lutego 2021 r. pełnomocnik skarżącego nie dołączył dowodu niezbędnego do ustalenia daty doręczenia skarżącemu ostatecznego rozstrzygnięcia wydanego w sprawie skarżącego, poinformował jedynie, że nie posiada wiedzy, czy i kiedy doręczono skarżącemu wyroki w opisanych powyżej sprawach.

6. Zgodnie z art. 61 ust. 3 u.o.t.p.TK, dotyczącym wstępnego rozpoznania skargi konstytucyjnej, jeżeli skarga nie spełnia wymagań przewidzianych w ustawie a usunięcie braków jest możliwe, wyznaczony do rozpoznania wstępnego sędzia Trybunału wydaje zarządzenie, w którym wzywa do ich usunięcia w terminie siedmiu dni. Trybunał stwierdził, że skarżący był prawidłowo wezwany do usunięcia braków na etapie kontroli przeprowadzonej przez Prezesa Trybunału Konstytucyjnego w trybie art. 57 ust. 1 u.o.t.p.TK. Oznacza to, że Trybunał poprzestaje zatem na ustaleniu, że skarżący nie wskazał ostatecznego orzeczenia o jego wolnościach lub prawach w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji, a także nie podał i nie udokumentował daty doręczenia tego orzeczenia, jak również nie doręczył rozstrzygnięć wskazanych w punkcie 2 zarządzenia Prezesa TK z 26 lutego 2021 r. W konsekwencji należy stwierdzić, że nie usunął braku formalnego skargi konstytucyjnej.

Z tych przyczyn Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.